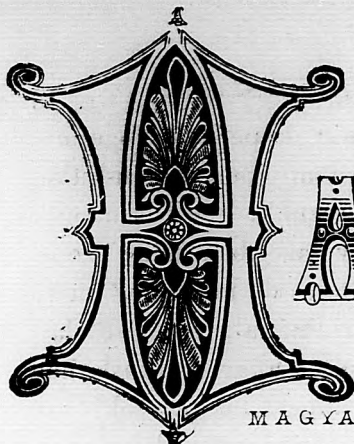

Budapest, 1882. Március 5.

7. szám.

HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉNEK
HETISZEMLÉJE.

SZAKSZERKESZTŐK:

AGGHÁZY KÁROLY ÉS ERNEY JÓZSEF.

FELELŐS ROVATSZERKESZTŐ:

KACZIÁNY GÉZA.

Szerkesztőség: vácz-utca 24. sz.
Kiadó hivatal: vácz-utca 3. sz. a
„Harmonia” társulat zeneműkeres-
kedése.

Előfizetési árak:

Egész évre	6 frt
Félévre	3 frt
Negyedévre	1 frt 50 kr.

A főváros zeneintézetei.

A közoktatás és vallásügyi miniszterium költségvetésének tárgyalása alkalmával Pázmándy Dénes országgyűlési képviselő úr a fővárosi zeneintézetek kritizálásába bocsátkozva azt indítványozta, hogy az összes zeneintézetek egyesíttessenek és államosíttassanak. A képviselő úr kifejtette beszédében, hogy a zeneintézetek jelenlegi szervezetükben nem felelnek meg céljuknak s külön, külön állva egymástól elszigetelve, nélkülözvén a szükséges szellemi összeköttetést nem produkálhatják azt az eredményt, mely tőlük más körülmények között várható lenne.

Elvben helyeseljük a képviselő úr felszólalását, örömmel sőt köszönettel fogadjuk fellépését azon a helyen, honnan ezen fontos kulturális kérdés orvoslása várható. Miután azonban konkrét javaslatot nem terjesztett elő, szükségesnek találjuk e kérdés szellőztetését.

Budapesten négy zeneintézettel birunk jelenleg, ezek: az orsz. magy. zeneakadémia, — a nemzeti zeneoda, — az orsz. szini tanoda, — s a budai zeneakadémia. Ezek közül kettő állami intézmény, kettő pedig egyleti alapon nyugszik s autonómice vezetetik.

Az orsz. magy. zeneakadémiában a zeneelméleti tárgyakon kívül csakis egy hangszer, a zongora taníttatik, az orsz. szini

tanodában viszont az énekművészet képezi a tanítás egyedüli tárgyát. Csakis a nemz. zenede és a budai zeneakadémia képeznek fogalomhatározatilag egy szorosán bevégzett egészet, a mennyiben külön-külön az összes modern hangszerek tanításával foglalkoznak. — Tekintsünk körül a világvárosok között s vizsgáljuk, hogy azokban minő zeneintézetek léteznek. Párisban van egy »Conservatoire de musique,« mely állami intézmény és a szépművészetek miniszteriumának vezetése alatt áll. Ebben tanítanak mindent, mi a zeneművészetnél akár gyakorlatilag akár elméletileg kapcsolatban áll. Az alapfogalmak tanítása ki van zárva, csakis oly tanítványok fogadtatnak be, kik már előhaladott stadiumban vannak. A párisi zenede a központ, hová minden tehetségnek egész Franciaország területéről be kell jutni. Szoros kapcsolatban áll a vidéki városok zenedéivel, úgy hogy a párisi zenede elnöke (jelenleg Thomas zeneszerző) mindenkor főfelügyelője a vidéki zenedéknek. A vidéki zenedék tartoznak időről-időre a központi felügyelőnek jelentést küldeni az intézetek állásáról. A központi felügyelő meghatározza a tanmódszert, s a tananyagot.

Ilyen egyöntetű eljárás mellett létesül a francia zeneiskola, mely minden tanítványában felismerteti a francia nemzeti szellemet.

Brüsszelben a »Conservatoire royal de musique« a belügyminiszterium felügyelete alatt áll, igazgatója (jelenleg Gevaert zeneszerző) minden fontosabb kérdésben tartozik meghallgatni az orsz. zenetanácsot, melynek elnöke Chimay herceg. Ezen zenede Belgiumnak egyedüli állami zeneintézete.

Berlinben a »Hochschule für Musik« porosz királyi intézmény s szintén egy tanács vezetése alatt áll, taníttatik benne minden ága a zeneművészetnek, sőt szavalati osztálya is van.

Látjuk tehát, hogy a legnagyobb városokban, melyek egy-egy kulturális áramlatnak szolgálnak központul, csakis egy nyilvános zeneintézet létezik, holott Budapesten négy működik. Lehetetlen, hogy ezek mindannyian megfeleljenek kitűzött céljuknak, mert egyrészt nem oly nagy még Budapesten a tanulók száma, másrészt nem is rendelkezünk még annyi tanerővel, mely négy tanintézethez szükségeltetik.

Nem akarunk ez alkalommal mélyebben a kérdésbe boesátkozni mert nem szeretnők véleményünkkel az eltérő nézeteket befolyásolni. A kérdés fel van vetve, az érdeklődők hozzászólhatnak s miután ez intézetek vezérférfiai közül többen akarják nézeteiket kifejteni, kérjük is, tegyék ezt, mert csakis élénk eszmecsere, számos nézet megballgatása után lesznek képesek a mérvadó körök végleges állást foglalni.

A szerkesztőség.

Párisi levél.

Február hó 28-án.

Tisztelt szerkesztő úr! Ezer bocsánat, hogy az általam ígért levelezés megkezdésével oly sokáig késtem, saját lapom a „Le monde musical“ rendezésével annyira el voltam foglalva január havában, hogy, bármennyire iparkodtam és szerettem is volna a Harmoniába beköszönteni, nem jutottam az íráshoz. Sebaj, annál szorgalmasabb leszek ezentul minden két hétben egyszer küldök olyan tudósítást, mely dióhéjban Páris összes művészeti eseményeinek áttekintését fogja nyújtani.

Nem is képzelem, mily rokonszenvesen fogadta zenészvilágunk a „Harmonia“ társulat létesülését. Mindenkinek tetszett a beküldött program, sőt mondhatnám imponált művészeinknek az a bátor fellépés, mely körözyényeik irányán észrevehető volt. Szivem mélyéből bravó! Önök valóban előharcosai egy nagy eszmének, meg lehetnek győződve, hogy a mi tőlünk telik, mindent el fogunk követni, hogy a kitűzött célt elérjék.

Ha soraim sajtó alá kerülnek, ki lehetre talán hagyni azokból az előbbi megjegyzést, nehogy azt higgyék a „Harmonia“ tisztelt olvasói, hogy egyik szerkesztő a másiknak csinál „reclame“-ot*)

Hosszú lesz a bevezetés; térjünk végre a tárgyra. Az elmúlt hét története a következő. Az „Opéra Comique“-ban ujdonságot hallottunk „Attendez moi sous l'orme“ című egy felvonásos operát Vincent d'Indy-től, ki egyike ismertebb s kedvelt dalköltőinknek. Az opera meséje egy nagy semmi, annyira semmi, hogy nem is tartom érdemesnek feljegyzésre, a zenéje tetszetős, fülbemászó. Az ujdonság határozott sikert aratott, mit egyrészt annak köszönhet, hogy nagyon is szűkiben vagyunk egy felvonásos vig operáknak. Még egy félujdonságot is kaptunk az „Opéra Comique“-ban — Gounod mesterünk örökszép „Philémon et Baucis“ két felvonásos operáját felevenítette az igazgatóság. Köszönettel tartozunk neki érte, mert valóban alig tudtunk betelni mesterünk édes dallamaival. A közönség szakadatlanul tapsolt, a nagy sikerből a zenekarnak is kijutott, mely Daubé karmester kitünő vezénylése alatt valóban remekül oldotta meg feladatát. Majdnem megfelfedkeztem ő róla, az est hősnőjéről — Merguillier kisasszonyról, ki ezen este hirnevét szerzett. Előadás előtt teljesen ismeretlen volt, az előadás végeztével az ismert nevű énekesnők sorába lépett. Nyilik tán alkalom erről az érdekes jelenségről következő leveleim valamelyikében tüzetesebben foglalkozhatni.

A nagy operáról nem tudnék újat írni, annyit tudok, hogy erősen készülnek Thomas új operájára, na meg hogy Lalo ballettje hosszú vajadás után sem tudott színre kerülni, zenész körökben holmi intriguákról beszélnek, részemről nem hihetem, mert Lalo igen jó barátja az igazgatónak — az igazgatók pedig hatalmas emberek szoktak lenni.

Annál többet tudnék írni a filharmonikusokról. Minden vasárnap

*) Dehogy töröljük, sőt ellekezőleg örvendünk rajta, hogy tisztelt olvasó közönségünk hiteles forrásból megtudhatja mennyire rokonszenvez velünk a francia zenészvilág.

ugyanazon időben 5 filharmonikus hangverseny. Képzelteti kedves collega, hogy minő lehet egy párizsi zenelap szerkesztőjének az állapota. Öt helyre csak nem mehetek el egyszerre, de még egymás után sem. mert a hangverseny helyiségek oly messze esnek egymástól, hogy kocsin sem tudnék az egyikből a másikba kellő időben eljutni. Kiválasztom hát azt, a melyik izlésem szerint a legér ekesebb, a többiekről a munkatárs urak referálnak.

Mult vasárnap Padeloup hangversenyébe mentem, mert Wagner »Tristan és Isolde« dalművéből voltak részletek a műsoron. Tisztelem Wagnert, de nem rajongok érte — valóban nem csodálkozom azon, hogy oly nehezen tud utat törni magának nálunk. Az öreg Padeloup már öt, hat év óta experimentál a jövő zenéjével s mégis alig van foganatja a nagy erőlködésnek. A közönség érdeklődik Wagner iránt, az igaz, de biztosítom, — nem magáért a zenéért, hanem inkább kíváncsiságból, hogy milyen annak a zenéje, ki hazánknak oly nagy el-lensége. A »Tristan és Isolde« részletek nem tetszettek, rosszul is voltak összeválasztva. A közönség unatkozott s valóságos ovatiókban részesíté a közben játszott Heyman zongoraművészt.

Lamoureux karnagy hangversenye kitünően sikerült. Ebben is hallottunk Wagnert, de azt a művét, mely még magán hordja a tiszta affektálatlan öntudatosság geniális bélyegét, a »Lohengrin«-t értem, melynek első felvonását mutatta be a törekvő karnagy. Ezelőtt a mű előtt meg kell hajolnia mindenkinek, nagyszerű, fenséges. A zenekar ezenkívül Berlioz »Damnation de Faust« művéből a magyar indulót és a »Carnaval Roman«-t játszotta, mindkettőt óriási sikerrel.

Ezen nagyszerű művek között hallottunk egy kis zenegyöngyöt is. Olyan volt ez mint egy Meissonnier képecske egy nagyszerű Delacroix vagy Munkácsy festmény mellett. »L'air de danse« a címe, szerzé Salvayre. Azt hiszem, ezen művecske csakhamar az összes európai filharmonikus programmokon szerepelni fog.

A filharmonikus testületek előadásain kívül három nagy zongora művész csábitja jelenleg közönségünket az Erard, Pleyel et Wolff, Henri Herz-féle hangversenytermekbe. Rubinstein, Joseph Wienyawsky és Heymann Károly. Rubinstein többnyire saját magát játsza, míg Wienyawsky par force Chopin játszó. Heymann határozott sikert aratott ugyan, de az előbbiekkal nem bírja a konkurenciát.

Ezen hangversenyekről és sok másról legközelebb többet.

Alfred Bocq père,

a »Le Monde musical« szerkesztője.

Munkácsy itthon.

A minden napra eső ünnepélyek között mult csütörtök volt az írók és művészek társulatának szentelve s ezzel a művész budapesti ünnepeltetése a testületek kezéből átment az egyesekébe.

Szép és érdekes társaság volt már együtt, midőn Munkácsyné Feleki

Miklós karján, követve ünnepelt férje által élénk éljenek közt a kör nagy termébe lépett. Ott volt már Jókai Mór s csakhamar jött harmadiknak Liszt Ferencz, kit fogadott Erkel Ferencz, annyi sok nagy alak mellett is számot tevő nagyságú.

Az előadások sorát Komócsy verse Munkácsyhoz nyitotta meg. Érzelmesen előadva élénk hatást tettek a lendületes strófák. A hangulat jó volt a vers által elkészítve. Krisztinkovics zongorajátéka (Liszt átírata a Szent Ivánéji álom zenéjére (Mendelsohn) szintén nagy sikerrel tette meg kötelességét. A harmadik szám Jókaié volt, a ki »Életre halálra« cím alatt egy fejezetet olvasott fel új regényéből.

Negyediknek Máté István fiatal hegedűs lépett az emelvényre s változatokat játszott népdalok felett, jeles és kecsgetető sikerrel.

Most az előre hirdetett program szerint Blaha Lujza asszony következett volna, de nem következett. Ezután Wiltné következett volna, de szintén nem következett. Ellenben a terem egyik sarkából Ágai Adolf hallgatta az előadást. A rendezőség észrevette őt s kezdte ostromolni, hogy legalább »következzék ő.« De Ágai sem következett, noha Munkácsy maga is elkezdte őt ostromolni.

Vacsora alatt megérkezett Wiltné, s megörvendezettette a társaságot a La-Grange-áriával Hunyady Lászlóból s frenetikus tapsokat aratott

Ekkor már a feszes koncerthangulat követelte komolyság a vacsora által megtörténvén, Ágai is rendelkezésére bocsájtotta a társaságnak elmés tudományát a hegedűn s Strauss, Rácz Pali-imitációival jeles hatást csinált a kedélyes közönségben. E produkciót tánc követte. Munkácsy neje s még néhányan 12 órakor elmentek a szepesiek báljába.

A vacsora Szikszai ebédlő termeiben igen sikerült volt. Felköszöntőkben nem volt hiány: Jókai, Feleki, P. Szathmáry Károly, Ágai Adolf és Komócsy voltak a szónokok. A megszónoklottak természetesen Munkácsy, és neje, Liszt Jókai, Jókainé, Felekyné.

Munkácsy körülbelül a következő szókkal válaszolt a felköszöntőkre: »Ugy érzem, mintha édes testvérek közt volnék. De úgy is van, mert hiszen muzsáink is nem édes testvérek-e? Csakhogy míg az önöké az édes anyaföld emlőin táplálkozik, addig az enyim, az az a képzőművészeteké a külföldre van utalva. Igaz, hogy a nagy világ megadhat mindent jobban, mint ahogy itt található, de az édes anya szeretetét nem pótolhatja. Ezt érzem, mióta itthon vagyok. Szivemből megköszönöm ez őszinte mélyen érzett szeretetet, melylyel fogadnak s melyet tapasztalva sajnálom csak igazán, hogy nem lehetek itthon. De remélem, nem tart sokáig a távollét. Közel az idő, melyben a művészetek is hazát, hajlékot találnak itthon. Ez időt köszöntöm és poharat ürítek a művészetek felvirágzására.

TÁRCA.

A philharmonikusok első hangversenye.

(Március 1-én.)

A sikerűten összeállított műsort érdekességi fokozat szerint akarván méltányolni, Cowen Fridrik skandináv symphoniáján kezdjük, melyet, mint látszik, az ezen szám által különösen érdekelt közönséget az egész műsor végighallgatására kényszerítendő, hagytak utolsó számnak. A négy tételből álló symphonia, mely nem terjed túl a szo-

kott terjedelem határain, sőt elismerésre méltó módon kerüli fel a hoszszadalmassá válást, nem csak kielégítő, de föltülmulta azon várakozást, melyet egy nálunk eddig teljesen ismeretlen névhez kötni lehetett. Nem mély s megrázó, inkább andalító s merengővé hangoló benyomás az, melyet a mű hallása kelt. Az egészen végig a — kissé rideg, de tiszta és komoly skandináv égaljat teljesen jellemző — lágy hangnemek lépnek előtérbe, mi különösen az első ($\frac{9}{8}$ -ad) különben legsikerültebb tételről mondható, hol a második Es durban bekezdő öt ütemes dallam mindig mollba vesz fordulatot, mintha félne e megszokott tért elhagyni.

A kidolgozás erős oldala Covennek s ugyanazon dallam különböző alkalmazása által sokszor meglepő fordulatok jönnek létre pl. a hullámzó hegedűfutamokkal ellentétes kürt s harsonákban felzúduló kezdőmotívum mi bárkinek is az északi tengerpartok zajló moraját juttatja eszébe.

A második tétel nyugodt, csaknem templomi énekszerű dallammal indul, de mint általában az egész symphonia, a program hiányát teszi érezhetővé s mint absolut kamarai zene nem élvezhető; csaknem megütközünk az itt előforduló — kamarai zenékben eddig nem használt — fortélyon, mellyel a kürtöket felhasználja, általuk sajátos, idegenszerű fanfárokot fuvatva. Részletes program menthetővé tenné e különöséget, ha jól indokolva lenne általa.

A symphoniában egyedül a Scherzo szökdécselő motívuma képezi a derültebb elemet; folyton változó, de ismétlődő rhytmusa, mely a magas fekvésű hegedűk apró rezgéseivel és a fafuvók márdálszerű alakzataival kitűnően párosul, kissé erős ellentétet képez a Trio nehézkes, északi dallamával. Ez is program általi magyarázatra szorulna.

Az utolsó rész ismét a zord hangulatba tér vissza, és dallamainak az első tétéleivel kissé szélesre terjedő feldolgozásával erőteljesen fejezi be a művet.

Noha Cowenben igen sok rokonvonás lelhető föl Gade, Mendelssohn, Reinecke (C moll symphonia, Hakon Jarl) s különösen Hoffmann Henrik műveiből, mégis ritka eredetiség az, melyet, ezen egy műve után ítélve, mint sajátját kell elismernünk. Eredetisége különösen az eddig üres s összhangzatlan gyanánt mellőzött hangközök gyakori alkalmazásában s néha kissé erőltetett diatonismusban nyilvánul, mire az első és második rész számtalan példát tartalmaz. De ellentétben e látzólagos keresettséggel a mű átlátszó, tiszta egyszerű s ritka közvetlenséggel hat; hangszerelése gondos és sok új színben bővelkedő; oly előnyök, melyek szerzőt és műveit további ismerkedés óhajára teszik érdemessé, mi különben a jövő őszre szándékolt bécsi útja alkalmából kilátásba is van helyezve.

A symphonia a nagy számban jelen volt közönség részéről igen melegen fogadtatott s a szerző ki a zenekart személyesen vezényelte, elismerő tapsokban bőven részesült.

Leschetickyre térve át, nem mulaszthatjuk el a nagyrabecsült művész saját érdekében sajnálatunkat fejezni ki, ugy tavalyi mint mostani versenyműveinek választását illetőleg.

Saint-Saëns negyedik zongora-versenye, melylyel bár oly sikeresen lép Beethoven nyomdokaiba s melyben pillanatig sem nélkülözzük a magasröptü szellemet (mi műveit kiválólag jellemzi), mégis az eddig hangversenyekben előadottak egyik leghálátlanabbika s csakis e csupán zeneértők által élvezhető műnek tulajdonítható, hogy az előadó, ki a benne foglalt nehézségeket bámulatos könnyedséggel küzdé le, melegebb elismerésben nem részesült.

Szerencsésebb választásu, bár Lescheticky művészi képességéhez nem egészen méltó apróságok képezték az est kevésbé komolyan mulattató részét, melyekben bő alkalmunk nyílt az előadó ritka ujjgyorsaságát, erejét, fuvallatszerű pianissimóit, glissandóját, trilláit s rendkívüli tisztaságát bámulhatni.

Bach Sebestyén Scholtz által hangszerelt Praeludiuma, (különben zenekari áttételre épen nem alkalmas mű) valamint Berlioz nálunk már régebben ismert „Római farsang“ nyitánya, mely mindent magával ragadó lendülettel tölté be a termet özönlő hanghullámaival, philharmonikusaink által a szokott hévvel s szabatossággal adattak elő. Sz—s.

„Hoffmann meséi“ és népszínházunk.

Offenbach utolsó művét, melynek befejezése után kihullott kezéből az annyi szépet megteremtő toll, a népszínház ápril közepén szándékozik színre hozni. A szerepek, mint köztudomású, már kiosztattak, a tanulás, mint a lapok írják, javában folyik és „Giroflé-Girofla“ (Viola-ibolya) után az első operett-ujdonság az operettek geniális megteremtőjének hátrahagyott műve lenne.

Nem tartozom azok közé, kik baljóslatokat szeretnek a világba dobni s előre megnehezíteni egy műintézet igazgatójának és előadó művészeinek különben is nehéz feladatát. A népszínház előadására gondolva azonban, aggodalom fog el, ösmervén magát a dalművet s az előadására fordítható erőket. Ez „opera fantastique“ voltaképen nem operett a Lecocq-Audran stilben, de egy igazi vig opera, mely helyel-közzel a nagy opera stíljének határait is érinti. Offenbach ebben önmagát multa fölül s e hatyúdala bizonyítja, hogy a halál még igen korán ragadta el sorainkból, nem akarván, hogy neve örökre halhatatlan legyen. A „Contes d' Hoffmann“ egy új fordulót jelentett volna Offenbach zeneszerzői pályáján, a halhatatlanság felé.

Miután e szép opera ismertetésére vállalkoztam, el kell előbb meséjét is mondanom, habár röviden, s csak aztán fejthetem ki okaimat melyek aggodalomra vezettek.

A szövegkönyvben (az ügyes Barbier munkája) sajátos hasonlatosságot találunk a színpadi hatás eszköztét illetőleg Madách halhatatlan »Ember tragédiájá«-val. Egy férfi (Hoffmann) vezetetik végig különböző csalódásokon, e csalódások tárgya a szerelem s azzal egy nő, ki négy alakban egy és ugyanaz mint Madách Évája. Lucifer is ott van, ki e csalódásokat előidézi, üldözvén velük Hoffmann, Lindorff ta-

nácsos személyében, szintén négy alakban. Barbier e gondolatra úgy jött rá, hogy összefűzte Hoffmann néhány meséjét, főhőssé magát az elbeszélőt tette és — kész lett a libretto.

A négyfelvonásos opera vidám diaktársasággal kezdődik, melynek egyik tagja maga Hoffmann is. A meseköltő ép egy boldogító légyottot kapna az általa sokat ostromolt Stella énekesnőtől, egy levélben küldi meg ez a boudoirjához vezető ajtó kulcsát, ezt azonban elfogja Hoffmann üldöző rossz szelleme, Lindorff. Barátai felszólítására előadja Hoffmann az ő élete történetét és számos csalódását, oly képekben, melyekben maga játsza a főszerepet.

Ez lenne előjátékul tekinthető, ezután jönnek a képek. Az elsőben Hoffmann az élő bábokat gyártó Coppelius mester egyik gépezetébe lesz szerelmes. E Coppelius nem más mint Lindorff, az éneklő, táncoló, Olympia nevű gyönyörű báb — Stella. Végül midőn Hoffmann legjavában szenved, Coppelius mester összetöri a bábút és a nagy vendégközönség kikacagja a lefőzött költőt.

A második történetben Giuliettának hívják Hoffmann ideálját. A kacér szép hölgy itt szerelemre gyulasztja a költőt s a Dapertutto kapitány alakjában megjelenő Lindorffal együtt kijátszák a szegény Hoffmann. Ez a jó bolond, hogy Giuletta-Stellát férjétől elrabolhassa, megöli azt, ezalatt pedig Dapertutto kapitány elrabolja a nőt és a megölt férj vagy kedves millióit is. Hoffmann másodszor is fölsült.

Stellát negyedik alakjában Antoniának hívják. Anyja énekesnő volt s a színpadon halt meg; ha ő énekelni fog, szintén azonnal vége lesz. Hoffmann imádja a bájos Antoniát, örömet a Doktor Mirakel név alatt becsúszó Lindorff rontja el, rábírván Antoniát, hogy könytse meg szivét dallal, s Antonia Hoffmann karjaiban hal meg.

Ez volt Hoffmann meséje diákpajtásai számára. A szín átváltozik az I. felvonásra, Hoffmann ismét a régi és a szép énekesnő Stella átvonul a színen, Hoffmann jelentőségteljesen hívja, ez azonban mitsem tudván a légyotról, elszalasztja azt és Lindorff szedi le az édeni óra aranyvirágát.

Eddig az „opera fantastique“ meséje.

Zenéjében, mint fönnebb irtam, Offenbach önmagát multa fölül, de az egyuttal igen kitűnő erőket kíván meg, hogy szépségei teljes érvényre emeltessenek. E finom árnyalatú operát, jellemző, széles medrű recitativjaival, férfi és női négyes karaival, tömérdek férfi szerepeivel, melyek mind iskolázott jeles énekeseket kívánnak meg; jó és felegyelmezett zenekar nélkül, melyben a hárfának sem szabad hiányzania, előadni képtelenség.

A női főszerep igen sok gondot fog okozni, akár Hegyi kisaszonynak osztatik ki, (amint értesültem) akár Blaha Lujza asszony vegye át tőle. Eltekintve attól, hogy e négy alakú lány (Stella-Olympia-Giuletta-Antonia) kitűnő alakító színésznőt kíván (e részben az említett úrhölgyek a szerepnek jelesen felelnének meg,) de az énekrészek nehézségei semmi esetre sem kicsinyelhetők. A mi genialis primadonnánk, a népszínház legragyogóbb csillaga, Blaha asszony egészen elszokott attól a brilláns koloratur-énektől, a minden lépten-nyomon előforduló trillák, stakkatók stb. igen fárasztók lesznek, s e mellett, miu-

tán a szerep számára igen magasan fekszik, szakértő kéznek kellene számára az egész szerepet punktirozni, és hangfekvésének megfelelőleg beosztani.

Egy oly kifogástalanul iskolázott énekesnő is, mint feledhetlen Paulinénk volt, a nehezebb feladatok közé számíthatja Olympia áriáit, melyek a technikai tökély magaslátán álló énekesnőt kívánnak meg s ha Hegyi Aranka kisasszony e követelményeknek, e valóban mesés koloraturáknak derekasan meg is felel, hol van hajlékony, magas hangjában az a lüktető drámai erő, melyet érvényre viszont csak egy oly széles tömör hangú művésznő emelhet, mint Bláha Lujza asszony.

A népszínház férfi erőit bármennyire is becsüljük, és méltányoljuk Kápolnai úr csengő tenorját, Vidor úr rokonszenves, de kis terjedelmű baritonját, ki kell jelentenünk, hogy ez opera előadása meghaladja erejüket. A szintén négy alaku Lindorff szerepe szintén kitűnő opera bariton hangot kíván meg, néhány románc és nagyobb szabású dal mellett a többesekben teljesen iskolázott, nagy terjedelmű hangra van szükség.

Ime mindjárt az erőteljes rövid f. moll bevezetés után, mely a nyitány helyét pótolja, egy igen csinos kar következik, mely F durba megy át később (a bor szellemek vegyes kara) s utána jó a baritonista pompás coupletja, a legeredetibb és legszemlésebb fordulatokkal.

Hogy a zenét tovább ismertessük, a tanulók dőzsölő karéneke erőteljes, jó férfikar által adva elő, gyújtó hatást kell hogy előidézzon. Eredeti és egyszerű e C dur dallam kísérete, a tonika és dominante egyszerű alkalmazása kíséretül. Középtétele szilaj kedv-csapongásával nagy hatást ígér.

Utána rendkívüli routint kívánnak meg a következő recitativek, úgy énekben, mint játékban. Erre következik a dalmű főmotivuma, Hoffmann bájos a moll dala, kar kísérettel; e jelenetben a tenorista magával ragadhatja az egész színházat, csak játszani és énekelni kell tudnia!

A II. felvonás kedves, egyszerű F. dur románca után is elmaradhatlan a hatás. E szám nemes egyszerűsége harmonizálásával, gyönyörű modulációival és a négy utolsó üteny hatalmas emelkedésével a halhatatlan Schubert örökszép dalaira emlékeztet, itt e mester befolyása eltagadhatlan Offenbachra. A rococo A dur menuette, mely entr' acte-ként szövetett közbe, vegyes kar által igen szépen adható elő, míg Olympia beköszöntő dala, valóságos koloratura-tűzijáték, telve a legsziporkázóbb futamok, staccatók, trillák és egyéb cifrázatokkal, melyek bizonyára sok nehézséget, de sok tapsot is fognak szerezni a népszínház jeles énekesnőinek.

A második felvonás vidám, friss G dur keringővel zárul be, melynek behízelgő, nemes dallama csakhamar népszerűvé lesz. Elrendezése ugyan emlékeztet „Faust” második felvonásának első jeleneteire (a város kapuja előtt), a hatás titkát azonban itt az énekesnő bírja, ő emelhetvén a kar sikerét a mesés nehézségű brillans keringő megfelelő előadásával.

A következő felvonásban a női szereplő más jellegű zenét nyer, mindjárt első keces románca B dur, secund-intervallokkal kombinált

kisérettel) mely szintén emlékeztet Schubertre, leginkább volna Komáromy Mariska kisasszony gyermekesen kedves, üde hangjának való. E szám mint hangverseny-darab is igen hatásos. Kecses kis melodráma hosszan kitartott fis trillával szolgál előjátékkul a leirhatlanul bájos barcarollehoz. (D dur hárfá kísérettel.) Ha e valóban kabinet-zenederab ép oly finomul és szépen adatik elő, mint a mily finomul átgondolva s át-érezve komponálta azt meg Offenbach! De a népszínháznak ehhez való iskolázott tisztán játszó zenekara és ily finom árnyalatokra képes énekkara, fájdalom! nincs.

Egyedüli, valódi francia operett-zeneszám a G dur couplet, mely erre következik. Ez a népszínházban kitünő hatást fog előidézni. Két nagy kettős és hármás a III. és IV. felvonásban erős próbára teszi az énekeseket; nagy opera stilben tartva, csakis opera-énekesek által adva elő, érnek el megfelelő hatást.

Az opera hangszerelését Delibes Leo végezte, mert Offenbach halálakor csak a zongorakivonatot hagyta hátra. Csodálkozunk rajta, hogy oly finom érzékű zenész, mint a nemzeti színház operai rendezője, Káldy úr, e gyönyörű vig operára szemet nem vetett és nem inkább a nemzeti színház számára akarta volna meghódítani e dalművet, mely hivatva volna a játékokoperákban úgy is erősen szükölkölő műsoron folyton vonzó kassza darabot alkotni.

Huber Károly.

A nemzeti zenede vizsgálhangversenye.

(K.) Megragadjuk az alkalmat, melyet a zenede feb. 27-iki növendék-hangversenye nyújt, hogy e derék intézetről kissé bővebben szólhassunk. Örvendetes tény hogy e zeneestélyek a közönség előtt rendkívüli kedveltséggel bírnak, az igazgatóságot ostromolják a jegyekért s akik megjelennek, valódi műélvezetben részesülnek. A jövő zenészei oly szeretettel csüggnék pályájukon, amint annak helyes vezetés mellett lennie kell.

Első sorban nagy méltánnyalattal kell megemlékeznünk a zenede zenekaráról, mely körülbelül 30 tagból áll, nagyobb részt vonós hangszereket képviselve. E kis zenekar oly finom árnyalással és szabatossággal kísérte Haydn Es dur szinfoniáját, Beethoven Es dur zongorahangversenyét, Vieuxtemps és Beriot hegedűversenyeit, mely bármely hivatásszerű muzsikuszzenekarnak is a legnagyobb becsületére vált volna. Elismerés illeti itt meg érte a kitünő karnagyot Huber Károlyt is, kinek fáradozását a növendékek ily módon a legszebben hálálják meg.

Egy nagy hiánya mindenesetre van e zenekarnak, s ez a fuvóhangszerek Achilles-sarka. Tanárok volnának e szakmákra, de növendék nem akad. A magyar fiu csak hegedüt tanul, a trombita a csehnek való, mondják rá. Innen van az, hogy a nemzeti és népszínház zenekarában a fuvóhangszereket csaknem kizárólag németek és csehek kezelik, míg hegedűsei: Pischinger, Gobbi Alajos, Kiss Péter, Grünfeld, Pinkus, Bloch, Mészáros, Frankhauser, Daubravszky, Kotracsek, Pettykó, Kluger, Engelmann stb. stb. mind a zenede egykori tanítványai, jelenleg részben tanárai. Mi módon lehetne leendő zenészeinket a fuvóhangszerek megkedvelésére szoktatni, erről legközelebb szakavatott tollból fog e lap cikket közölni. A kis zenekar a fuvóhangszerek helyett egyelőre zongorával kénytelen pótlásul beérni, a mi, mint a tapasztalás bizonyítja, kiségitőnek elég jó.

A növendékek közül, zongorán kitűnt Schölnaszt Ida k. a., ki Beethoven nehéz Es dur concertjét korrekt rhythmus-érzéssel s nagy biztossággal játszotta. Igen szép tehetség. Nagy dicséretére váltak mesterüknek Székely Imre tanárnak még Kordin Riza, Kriszt Emilia és Székely Irén kisasszonyok. Horváth Géza Zapf tanítványa igen tisztán játszotta Schumann ismert »Arabesk«-jét. Guttman Emma kisasszony, kiből már az első hangverseny alkalmával igen tehetséges zongorajátszót ismertünk meg, meglepett bennünket énekével. Erős csengő mezzoszoprán hangja mellett tisztább intonációt ohajtanánk. A dal, mit igen csinosan adott elő, mesterének Engeszernek a polifon előnyök kizsákmányolásával komponált szép szerzeménye. Ővjuk azonban a magas regiszterek utáni vágytól a kisasszonyt, hangja nem magas szoprán, az erőltetés vészes következményekkel jár.

A hegedű növendékek közül (Huber K tanítványai) első sorban Zerdahelyi Olga kisasszony emelendő ki, mesterének »Kunok« dalmű feletti ábrándját Schleisner Amália kisasszony hegedű kísérete mellett tisztán, szépen adta elő. Mindketten zajos tapsokat arattak. Figyelemreméltó tehetséget árult el és valóban fényes jövőt ígér a 12 éves Rigó Gyula; melléje méltán sorakozik a 14 éves Südfeld a »Rákóczy ábránd« tüzes és szabatos előadásával.

A hangverseny vendégei között Haynald bibornokot, Schlauch püspököt, Gerlőczy alpolgármestert láttuk, kik siettek is teljes elismerésüket nyilvánítani a kitűnően sikerült előadás felett. A derék intézet, tanáraival és kitűnő igazgatójával méltán büszke lehet fáradozásai ily gyümölcseire.

Zenei ujdonságok szemléje.

Hainauer Gyulánál (Boroszlóban) megjelentek és a »Harmonia« zeneműkereskedésben kaphatók:

»Sechs leichte Klavierstücke von Ferdinand Braunrath.« Hat könnyű stílusban tartott zongoradarab, mellyel szerző, mint első művével lép a nyilvánosság elé. A zeneirodalom e legtermékenyebb mezején annyi sikerült és valóban szép munkát ismerünk, hogy az ujonnan megjelenők iránt legnagyobb igényekkel lépünk fel még akkor is, mikor ezek mint első mű elnézésünket valóban megérdemlik.

Braunrath e zongoradarabjai se nem jobbak, se nem rosszabbak a legtöbb ilyenmű első műveknél. Határozott irányról nem beszélhetünk, noha alig csalódunk, ha azt állítjuk, hogy szerző kiváló szeretettel foglakozott Schumannnál, kinek befolyása e daraboknál el nem tagadható, és erre nézve, figyelmeztetjük szerzőt, hogy Schumann nem igen esett ismétlésekbe ott, ahol az eszme mindennapiassága az egyszerrel is beérte volna. E mű 4 füzetre van osztva; ára egyenként 30—45 kr. (III. nehézségi fokozat.)

»Valse de salon pour piano par Ch. Boehm.« Ügyesen szerkesztett és hatásra számított keringő. Azon darabok egyike, hol hiában keresünk ugyan nemesebb gondolatot, de a melyet kellemes dallamánál fogva mégis szívesen hallgatunk, és kevés nehézséggel járó hatása miatt szívesen játszunk.

Szerző e 277-ik művével bizonyítja, hogy nem csak a zongora technikáját, hanem a közönség izlését is sikeresen tanulmányozta és ezért is. (eltekintve a zárószhangok előtti 4 taktusos abszurditástól) szívesen ajánljuk figyelmébe mindazoknak, kik kedvelői az efféle kellemesen szórakoztató daraboknak.

Ára 1 frt. 5 kr. (IV. fokozat. Kemény Es.)

»Rondo amabile für das Pianoforte von Gustav Merkel, Op. Nr. 1. Kedves, kellemesen folyó zongoradarab, mint egyáltalában minden zongoraműve ezen szerzőnek, ki csak itt ott feledkezik meg arról, hogy zongorára akar írni, s mint igazi orgonaművész oly tételeket sző darabjaiba mint, például jelen rondója 3-ik oldalának harmadik sorába, hol a záradékot egy orgonaszerű négy ütenyen átvonuló ügyes, ihletes késleltetés teszi érdekesebbé. Ezen oda épen nem tartozó pár üteny azonban koránsem esik a darab szépségének rovására és azért szívesen vesszük a különben friss és vidáman csevegő dallam félbeszakításaul. (Kemény Es. IV. fokozat.) Hasonló jó kedéllyel van írva e 154-ik mű 2-ik száma a »Rondo brillant« (Kemény Es. IV. fokozat.) E darab czime, hangneme és leginkább motivuma élénken emlékeztet Weber rondojára és ezért kettős érdeme szerzőnek, hogy e reminiscenciákra csábító előzmények után önálló eredeti művet találunk benne. Előadásra nem kevés ügyességet igényel, de hatásánál fogva megérdemli, hogy tüzetesebben foglalkozunk vele.

E két rondo ára egyenként 75 kr.

»Miniatures Cinq morceaux pour piano par M. Moszkovszky.« Csekélységek, ha a czimlapot és talán az első darabot látjuk. A folytatásnál azonban növekednek a nehézségek és növekedik érdekeltségünk, s ezért szerző jobban tenné, ha e 28-ik művét, melynek egyes számai amugy is összefüggésnélküliek, mint öt külön álló darabot adná ki. Legsikerültebb az 5-ik számú keringő mint oly darab, mely, helyesen felfogva és előadva, mindenhol tetszésre számíthat.

Az egész gyűjtemény ára 2 frt. 40 kr.

ZENE.

* Juhász Aladár febr. 22-iki hangversenye nagyobb közönséget érdemelt volna, mint a mennyi a Vigadó kis termébe gyűlt. A »Harmonia« az napi fényes estélye nyomta el az ügyetlenül rendezett hangversenyt. Juhász tudvalevőleg Liszt egyik kitünőbb tanítványa s mint zeneszerző is, különösen a magyar zene terén, ösmert, becsült névvel bír. Műsorát nagyrészt mestere szerzeményeiből állítá össze, ezenkívül még Chopin néhány kedves apróságát; s ugy mély gondolkozóra valló felfogással, mint brillans technikai készűtség felett rendelkező executiv művész előadásával emelte teljes érvényre Beethoven As dur szonátáját. Liszt és Zichy Géza gróf, kik jelen voltak, elhalmozák elismerésük jeleivel a derék fiatal művészt — Melléje a rózsavölgyi gondviselés egy kapott hangú német baritonistát rendelt Waldner úr személyében, ki routinnal takarta el néhány Schubert,

Rubinstein és Zichy-dalban hangja fogyatkozásait (V.)

* A várbeli polg. leányiskola növendékei által az ifjusági könyvtár javára f. é. márczius 5-én déli 12 órakor a budai zeneakadémia termében előadandó tanulói hangverseny műsorozata: »Az évszakok.« Kardal magándalokkal. Szavalatokkal, zongora- és harmoniumkisérettel. Szerzette Petz József. 1. Prolog. Szavalja Ruby Anna. 2. Kardal. 3. Tavasszal. Tóth Endre költeménye. Szavalja Pap Etel. 4. Magándal. Énekli Pillmayer Gizella. 5. Kardal. 6. Der Sommer. Arbeiter Tamás költeménye. Szavalja Kovács Zelma. 7. Magándal Énekli Horváth Margit. 8. Kardal. 9. Szüretünk. Lévai József költeménye. Szavalja Molterer Izabella. 10. Kettősdal. Énekli Fodor Erzsébet és Huszár Etel. 11. Kardal. 12. A téli esték. Petőfi Sándor költeménye. Szavalja Horváth Margit. 13. Kettősdal. Énekli Huszár Etel és Pap Etel. 14. Kardal.

* Gróf Zichy Géza márc. 1-én este Nürnbergben hangversenyzett, épp oly fényes sikerrel mint pár nappal előbb Münchenben. A terem szorongásig megtelt és a közönség szünni nem akaró

tetszés nyilvánításokkal kísérte a gróf játékát. A nőgyelet gyönyörű koszorút nyújtott át a művészeknek, bokrétaikkal pedig forma szerint elhalmozták, úgy hogy egész virágos kert közepett játszott. Az előadás után Nürnberg előkelő körei fényes lakomát rendeztek a vendég művész tiszteletére.

* Gounod jelenleg Monacóban tartózkodik, hogy ott Albany asszonyt személyesen tanítsa be »La Rédemption» című oratoriumából a főszerepre. A művész ö impressariojának indítványára, a mester személyesen vezette azon zenekart, mely »Faust»-ot adta elő, Albany asszonnyal »Margit» szerepében. A szereposztás egyébként is kitűnő jellemzésére elég annyit mondanunk, hogy Faure éneklé Mefiszto szerepét.

* Rubinstein jelenleg Párizsban hangversenyez és ünnepeztetik. Anapokban Padeloup népszerű hangversenyei egyikét foglalta le tisztán az orosz zene számára. A műsor Csajkovszki »Romeo és Julia» nyitányával kezdődött kevés hatással. Utána Glinka két dalmű áriáját adta elő Ryndin kisasszony (szoprán) és Mihalov ur (bassus) Ezt egy programmszinfonia követte Rymzski Korzakovtól »Sadko» címen, mely nagy tetszést aratott. Davidov gordonka-hangversenye, Kasatikok nemzeti tánc című szerzeménye és magának Rubinsteinnak »La Nympe» című női kara arattak kiválóbb sikert még. A hangversenyt Rubinstein »Feramors» című ösmert szép balletjéből a »Bajadér tánc» zárta be, sok dicsőséget hozva szerzőjének, ki a világ fővárosában is büszkén vallja magát oroszoknak s nem-

zete zenéjének csinál ott is propagandát. Mi, szegény magyarok, tulajdon fővárosunkban el nem tudjuk ismertetni, hogy magyar zene létezik, nem hogy bármely nagyobb hangverseny műsorát abból merőnk összeállítani. — A nagy mester külföldben Amerikába készül, amint egy Berlinbe küldött levélből kivehető. »Mint valamelyik dalművem vezénylője» — írja e levélben, — szívesen szerződném Gyehez Londonba, de hogy zongorázzam — soha. Erősen számítok arra, hogy virtuoz pályámat befejeztem. Februárban játszom még Párisban, aztán I étervárom és Moszkvában — et puis pour toujours» — Comedia finita est.»

* Patti első hangversenye Brooklynben fényesen sikerült. Minden a legszébben folyt le s Patti ügyes impresariójának hála, a legnagyobb lelkesedés között. E »nagyfokú lelkesedést» érdekesen illusztrálja a következő eset: A színház kapuja előtt állott Patti fogata, melyet a lelkesült tömeg készült hazahuzni, időspórolásból a lovakat be sem fogták hogy ne kelljen kifogni. Amint Patti beleült a hintóba és Nicolini mellé, a lelkesült tömeg egyik tagja így kiáltott fel: »Kérem mi csak Madame Patti elhuzására alkodtunk meg Abbeyvel, fejenként 50 centért. Ha Nicolini ur is beül, akkor tessék mindnyájunknak 1 dollárt fizetni.» Hosszas alkudozások után végre 75. centben állapodtak meg, s ekkor a lelkesült tömeg átszellemülve a művészet hatalmától, vonta a kocsit édes terhével a hotel felé.

A színpalak világából.

* Nemzeti színházunk operai újdonságai a következők lesznek: »A portici néma» új betanulása, a címszerepben Coppini k. a, Masaniello: Perotti úr. Boito »Mefistofele»-je, a már ösmert kettős szereposztással; Mozart »szöktetés a szeraillból,» Constance szerepében Wiltné asszonnyal,

távozása után Maleczkyné asszony veszi át e szerepet. Ezenkívül Weber »Obéron»-ját szándékoznak ezidényben színre hozni.

* Pozsonyból írják nekünk, hogy az ottani színházban valami Löwenstamm úr próbál szerencsét a bécsi opera koronkénti átlántálásával M. hó

27-én a »Hugonották«-at próbálta meg s a főbb szereplőket Bécsből hozatta. Labatt ur adta Raoult, Hablawetz Marcellt, Horty kisasszony Valentinet s Riegl k. a. a királynét. Az előadás azon an nagy csütörtököt mondott, levén a színház zenekara és énekszemélyzete rendkívül gyarló. Így aligha lesz folytatása a pozsonyi német operának

* Wagner Richard Münchenben aratja szokott babérait. E hó 14-étől 19-ig tart egy új »Niebelung« ciklus, melyben igen kütünő erők működnek közre.

* Wagner előadások Londonban. A »Her Majesty's Theatre«-ban május havában kezdődnek a Wagner előadások: Mapleson igazgató mindent elkövetett, hogy ezen előadások fényesen sikerüljenek. Neumann impressario most azon fáradozik, hogy magát a szerzőt rábirja arra, hogy az előadásokat személyesen dirigálja. 125.000 frank már jegyezve van ezen előadásokra. Az összes jelmezek, diszletek és kellékek Németországból érkeznek. A »Ring des Nibelungen« négyszer fog egymás után előadatni. Egy páholy ára egy szériesre 1.200 fr., egy földszinti zártszék 175 fr.

* A párisi színházak forgalma 1881-ben. A nagy opera 386.912

frankkal többet jövedelmezett mint 1880-ban. A Theatre Français 72.935 frankkal többet mint 1880-ban. Az Opera Comique 368.407 frankkal többet mint 1880-ban. A Palais Royal 199.947 frankkal többet mint 1880-ban. A Le Chatelet 1.309.382 frankkal többet mint 1880-ban. A Chateau d'Eau 18.803 frankkal többet mint 1880-ban. A Bouffes-Parisiens 338.299 frankkal többet mint 1880-ban. Iróknak és zeneszerzőknek irói díj fejében 199.601 frankkal több fizettetett mint 1880-ban.

* Boito »Mefistofele«-jét e hó 14-én adják először Bécsben. Főpróbája 11-én lesz. — Gluck »Alceste«-je a jövő héten kerül színre a berlini kir. operaházban. A címszerepet Voggenhuber Vilma asszony, nemzeti színházunk egykori drámai énekesnője adja. — A hamburgi színház Saint-Saëns »Sámson és Delila« című háromfelvonásos dalművét e hó 14-én adja elő először, a szerző jelenlétében. Ugyane színház Halévynek évtizedek óta nem adott »Guido és Ginevra« című nagy operáját s a »Villám« című kis dalművét hozza színre március elején. A dráma ezalatt Beaumarchais »Figaro házasságá«-ra készül «

Képzőművészetek.

** Munkácsy Mihály ünnepeltetése nem ért még véget a budapesti Munkácsy-héttel. A művész és neje márczius 1-én indult el Munkácsra, a legkiválóbb irók, és sok művészből álló fényes kísérettel Ott újra kezdődtek az ünnepeltetések, melyek legnevezetesebbike volt az emléktábla leleplezése azon házon, melyben Munkácsy született.

** Az osztrák műegyesület négy albumlapot küldött szét tagjainak. Választásuk igen szerencsés és a képek értékesek. Elsejük és legnagyobb köztük Munkácsy »Milton«-ja, melyet

Courty valódi bravourral metszett. Két kisebb kép Liezen-Mayer rajzai után készült, még a negyedik Kroener állatképe. — Főleg azért említjük itt föl a műlapokat, mivel a mi képzőművészeti társulatunk tagjai e műlapokat tetemes árleszállítással kapják s Munkácsy képe bizonyára érdemes a megszerzésre.

** A művészetben minden dolog megengedett, ha aesthetikai célra használtatik. Ezt bizonyítja azon visszás eljárás, mit az állatfestők tanusítanak, midőn e festészeti objektumaik kedvéért staffageul embereket használnak. Mind-

nyájan emlékszünk a műcsarnokban kiállított gödingi par force vadászat-ra, melyen a szép lovak és élethű kutyák kedveért a királyi pár és egész kísérete ott ült kitömött szalmabábuk gyanánt. E kép pendantjával tekinthető a müncheni Ádám Emil lófestő legújabb képe, mely sziléziai nyúl vadászatot ábrázol. A gyönyörű lovakon ott láthatók Ferenc József király, Taxis herceg, b. Mondel tábornagy, gr. Larisch (a kép tulajdonosa) és neje szül. Wallersee bárónő, Berchtold grófnő, Rohonczy, Berzeviczy őrnagyok és más főrangú vendégek.

** Magyar művészek a bécsi nemzetközi műkiállításon. A képzőművészeti társulat igazgatósága legutóbb megtartott ülésében a következő festményeket jelölte ki a bécsi nemzetközi műkiállításon leendő kiállításra s azokat már el is küldötte: Munkácsy Mihálytól »Ujjoncozás«, Zichy Mihálytól »A bor hatalma«, Gyárfás Jenőtől »Tetemre hívás«, Wagner Sándortól »Debreceni ménés«, Vágó Páltól »Jár a baba«, Valentiny Jánostól »Haldokló cigány« és »Caprii naplopó«, Temple Jánostól

»Választási értekezlet« (Rakosi Jenő tulajdona), Pállik Bélától »Etetés a szabadban« (A királyné tulajdona), és »Liba család«, Ligeti Antaltól »Bukarii öböl«, »Aetna« és »Bethlehem«, Thán Mórtól »Hunyadi és Vitéz« »Alföld« (ujj kép) és »Tanulmányfej«, Lotz Károlytól »Kisbéri ménés«, »Hunyadi halála« és »Kapisztrán«, Baditz Ottótól »Angyalcsináló«, Feszty Árpádtól »Golgotha«, Szoldatics Ferencről »Krisztus tagadása« Spányi Bélától »Reggeli szürkület« »Utolsó golyó« és »Esthangulat«, Mézőly Gézáttól »Majorudvar« és »Vadászat«, Pál Lászlótól (†) két »Tájkép«, Feledi Tivadartól »Ökör istálló« és »Lovagló iskola«, Ebner Lajostól »Vásári jelenet«, Tölgyessy Arthurtól »Idyll« és »Alföld«, Peske Gézáttól »Sváb paraszt« Brodszky S-tól »Tárvölgyi zuhatag« és »Obersee«, Molnár Józseftől »Közép orom a Kárpátokban« Mannheimer Ágostontól »Tanulmányfej«, Vágó Páltól »Tanulmány fej« és Miskovszky Viktortól 26 aquarell; Strobl Alajostól »Perzeus« és »Arckép«, Mednyánszky Markó és Véber-től tájképek, Vastagh Györgytől egy portreit, Böhm Páltól »Tiszai halászsok«, Benczurtól »Bachanszó« és Spitzer-től két életkép.

La Hongrie á l'Etranger.

(Redigée par A. Bánfi).

La soirée, arrangée le jeudi passé par la Société des écrivains et des artistes dans ses localités en honneur de M. et Mme. Munkácsy était dans la mer d'ovations qu'on a donné au grand artiste depuis son arrivée chez nous, une délicieuse récréation où une centaine d'hommes apparentés non seulement par l'esprit et l'intelligence, mais encore par la ressemblance de leurs fonctions s'étaient donnés rendez-vous.

On ne saurait donc être surpris, si dans ce cercle familial la meilleure des bonnes humeurs et une franche gaieté y régnaient, et si en éclat et splendeur elle cédaît peut être le pas à toutes celles qui l'ont précédées, indiscutablement elle a été la plus réussie sous le rapport de la bonne humeur et de la parfaite entente qui en formaient le cachet.

Aussitôt l'arrivée des hôtes tant fêtés déjà, la soirée commença. Le premier qui monta à l'estrade était M. Komócsy, déclamant un poème dédié à Munkácsy. Puis M. Krisztinkovich a fait entendre sur le piano une partie »d'une nuit d'été« de Mendelssohn dans la transcription de Liszt. Son jeu vigoureux et sûr a trouvé le parfait accueil qu'il méritait. Là dessus Maurice Jókai, notre grand romancier nous a donné une délicieuse primeur par la lecture d'un chapitre de son nouveau roman. M. Étienne Máthé a égayé la société par quelques délicieuses variations sur le violon, et le banquet a commencé. Le premier toast fut porté par Jókai à Munkácsy, bientôt suivi par ceux de MM. Teleky, Szath-

m á r y, M u n k á c s y, Á g a i et d'autres. Comme dessert Mme. Wilt a enthousiasmé la société par sa voix sans pareille et M. Ágai a fait entendre sur le violon ses productions humoristiques irresistibles. A minuit le bal a commencé et il y regnait un tel entrain une telle humeur qu'on a dansé probablement jusqu'à l'aurore.

Le personnel dramatique du théâtre national, pour rendre possible l'acquisition du tableau de Munkácsy, organisera dans ce but le 7 mars, jour du retour de Munkácsy de sa ville natale une, représentation extraordinaire au théâtre de Bude. Le sujet choisi est »Iskarioth« de V á r a d y, et la mise en scène de ce drame aura un intérêt tout particulier en ce sens, que la scène du tribunal sera organisée tout à fait selon le tableau de Munkácsy. Il va sans dire, que la figure principale, le Christe, sera remplacée dans la scène dramatique par celle d'Iskarioth. Le grand artiste assistera lui même à la représentation et nous ne doutons nullement de la complète réussite.

* * *

La prochaine nouveauté du Théâtre populaire sera la délicieuse opérette »Giroflé-Girofla« de Lecocq. Le double rôle principale et dans les mains de Mlle Ilka P á l m a y.

* * *

Une des personnalités musicales les plus remarquables de l'époque M. Jean de B ü l o w, a visité après une absence d'une année notre capitale de nouveau pour se faire entendre. Son nom a toujours le talent d'attirer les artistes amateurs. Bülow est né dans la musique. Il a été bercé dans l'harmonie et plutard c'est Liszt qui l'a initié à toutes les splendeurs, à toutes les finesses du génie musical. Voici du reste ce que Liszt lui même écrivait sur son compte l'année passée au directeur de »la Gazette de Hongrie« sur une demande de donner son avis :

» Sous le rapport musical Bülow était mon élève, il y a de cela 25 ans comme j'étais 25 ans auparavant l'élève de Cherny mon très honoré et chér maître. Mais, Bülow a l'étoffe nécessaire pour mieux combattre et endurer que moi. Son admirable édition Beethoven m' est dédiée comme »fruit de mon enseignement.« Là le professeur n'avait qu'à apprendre de son disciple et Bülow continue d'apprendre au monde, — tant par sa prodigieuse virtuosité au piano, que par son immense savoir musical, et maintenant par son étonnante direction de la chapelle de Meiningen, — ce qui en est du progrès musical contemporain«.

Cette année ce n'est pas Beethoven qu'a interprété Bülow mais B r a h m s. Il nous a joué avec une originalité et une perfection incomparables la deuxième sonate et trois différents morceaux du grand symphoniste. Après quoi nous avons entendu une gracieuse élégie de Schubert (op. 90). Ce qui sans contredit a eu le plus de succès, ce qui a fait bondir d'enthousiasme la salle entière, c'est »Venezia et Napoli« de Liszt. On a tant applaudi, demandé et redemandé que le maître a été obligé de monter sur l'estrade et de recevoir l'ovation la plus chaleureuse. La »Berceuse« de Chopin a été délicieusement interprétée. Le concert a été terminé par la IX. rhapsodie hongroise de François Liszt.*)

*) Ce rapport a été involontairement ajourné.